

Høgskolen i Telemark

Avdeling for allmenne fag

EKSAMEN

I

1004 : Idrettsbiologi og treningslære

25.02 – 2011

Kl. 10-16

Tid: 6 timer

Sidetail: 3 med fremsiden

Hjelpemiddel: Ingen

Målform: Bokmål og nynorsk

Oppgavene vektes slik:

- 1: 30%   6: 10%
2: 10%   7: 10%
3: 10%   8: 10%
4: 10%
5: 10%

1: Svar kort og presist på følgende spørsmål:

- a. Hva er et enzym?
- b. Hvilken rolle har golgiapparatet i cellen?
- c. Hvilken celletype kan ha flere enn én cellekjerne?
- d. Nevn de fem hovedtypene av vev vi har i kroppen.
- e. Beskriv kort de tre hovedtypene av sammenkoblinger mellom cellene.
- f. Nevn et viktig stresshormon.
- g. Hva menes med begrepene diastole og systole?
- h. Hva slags type blodårer har vi?
- i. Hva er ATP?
- j. Nevn de tre hovedtypene av skjelettmuskelfibre
- k. Hva lagres i sarkoplasmatiske retikulum i en muskelcelle?
- l. Hva er DNA?
- m. Hva er cerebrospinalvæske?
- n. Hvor finner vi acetylcholin?
- o. Nevn en faktor som kan påvirke arbeidsøkonomien
- p. Hvor sitter sinusknuten?
- q. Hvordan benevnes maksimalt oksygenopptak?
- r. Hva er diafragma?
- s. Hvor produseres glukagon?
- t. Hva er aktin?

2: Respirasjonssystemet

- a. Hvordan skjer reguleringen av respirasjonen?
- b. Beskriv hva de øvre og nedre luftveier består av.

3: Sirkulasjonssystemet

- a. Beskriv hvordan elektriske signaler (aksjonspotensialer) sprer seg i hjertet.
- b. Hvilke to hoveddeler består minuttvolumet av, og hvilke faktorer begrenser MV?

4: Nervesystemet

- a. Beskriv sentrale oppgaver som storhjernen, lillehjernen og hjernestammen har
- b. Hva er myelinskjede og hvilken funksjon har denne

5: Det endokrine system

- a. Hva er negativ feedback kontroll?
- b. Gjør rede for virkninger av katekolaminene

6: Cellen

- a. Forklar funksjonen til cellekjernen, ribosomet, endoplasmatisk retikulum og mitokondriene.
- b. Hva er Na^+ / K^+ pumpen, og hvordan bidrar denne pumpen ved aksjonspotensial?

7: Ernæring og metabolisme

- a. Beskriv funksjonen til de energigivende næringsstoffene, hvilke typer næringsstoffer er essensielle (dvs de må tilføres kroppen via kosten), og i hvilke matvarer er gode kilder for de ulike energigivende næringsstoffene?
- b. Gjør rede for energifrigjøringsystemer som benyttes når arbeidet som utføres hovedsakelig er a) anaerobt (maksimalt arbeid mellom 1 sek og 60 sek) og b) aerobt (3 minutter og oppover) og beskriv sentrale forskjeller mellom disse energifrigjøringsystemene

8: Styrke og muskulatur

- a. Gjør rede for hva maksimal styrke er og hvilke faktorer som påvirker denne
- b. Beskriv kontraksjonsmekanismen i skjelettmuskulaturen

NYNORSK

Oppgåvene vektast slik:

- 1: 30%
- 2: 10%
- 3: 10%
- 4: 10%
- 5: 10%
- 6: 10%
- 7: 10%
- 8: 10%

1: Svar kort og presist på følgende spørsmål:

- a. Kva er eit enzym?
- b. Kva for rolle har golgiapparatet i cella?
- c. Kva for celletype kan ha fleire enn ei cellekjerne?
- d. Nemn dei fem hovedyptene av vev vi har i kroppen.
- e. Beskriv kort dei tre hovedyptene av samankoplingar mellom cellene.
- f. Nemn eit viktig stresshormon.
- g. Kva meinast med begrepa diastole og systole?
- h. Kva for typer blodårer har vi?
- i. Kva er ATP?
- j. Nemn dei tre hovedyptene av skjelettmuskelfibre.
- k. Kva lagrast i sarkoplasmatisk retikulum i ei muskelcelle?
- l. Kva er DNA?
- m. Kva er cerebros spinalvæske?
- n. Kvar finn vi acetylcholin?
- o. Nemn ein faktor som kan påverke arbeidsøkonomien.
- p. Kvar sit sinusknuten?
- q. Kva for benemning har maksimalt oksygenopptak?
- r. Kva er diafragma?
- s. Kvar produseres glukagon?
- t. Kva er aktin?

2: Respirasjonssystemet

- a. Korleis skjer reguleringa av respirasjonen?
- b. Beskriv kva dei øvre og nedre luftvegane består av.

3: Sirkulasjonssystemet

- a. Beskriv korleis elektriske signal (aksjonspotensial) spreier seg i hjartet.
- b. Kva for to hoveddeler består minuttvolumet av, og kva for faktorar begrenser MV?

4: Nervesystemet

- a. Beskriv sentrale oppgåver som storhjernen, lillehjernen og hjernestammen har.
- b. Kva er myelinskjede og kva for funksjon har denne?

5: Det endokrine system

- a. Kva er negativ feedback kontroll?
- b. Gjer greie for verknader av katekolaminane.

6: Cellen

- a. Forklar funksjonen til cellekjerna, ribosomet, endoplasmatisk retikulum og mitokondriane.
- b. Kva er Na^+ / K^+ pumpe, og korleis bidreg denne pumpe ved aksjonspotensial?

7: Ernæring og metabolisme

- a. Beskriv funksjonen til dei energigivande næringsstoffa, kva typer næringsstoff er essensielle (dvs dei må tilførast kroppen via kost), og kva for matvarer er gode kilder for dei ulike energigivande næringsstoffa?
- b. Gjer greie for energiomsetningssystema som nyttast når arbeidet som gjerast i hovudsak er a) anaerobt (maksimalt arbeid mellom 1 sek og 60 sek) og b) aerobt (3 minuttar og oppover) og beskriv sentrale skilnader mellom desse energiomsetningssystema.

8: Styrke og muskulatur

- a. Gjer greie for kva maksimal styrke er og kva for faktorer som påverker denne.
- b. Beskriv kontraksjonsmekanismen i skjelettmuskulaturen.